

Anica Šašel (1921-2001)

Z Anico Šašel je umrla ena zadnjih zastopnikov predvojne generacije klasičnih filologov. Generacije, ki je imela v svojem programu enakovredno zapisano tudi zgodovino starega veka in arheologijo. Predaval jo je profesor Balduin Saria. Ko nam je predaval rimsko zgodovino, smo klasični filologi za njegovimi besedami kar čutili tekste antičnih zgodovinarjev, Livija in Tacita, in tako spoznavali, da nam predava antično zgodovino prav iz originalnih virov in se hkrati zavedali aktualnosti svoje klasične filologije tudi za moderno interpretacijo zgodovine, za njeno bistveno pomoč pri arheološkem delu.

Iz klasične filologije so v tem času prihajali tudi arheologi in muzealci, vse dokler ni ustanovil samostojno arheološko stolico na Filozofski fakulteti prof. Josip Korošec. Če razmišljam o tem času klasične filologije in arheologije, ko so le maloštevilni sedeli v klasičnem seminarju, prof. Milan Grošelj pa je še te odganjal od študija svoje stroke, kolikor bi v njej videli le kruhoborstvo, ne pa tudi neko njeno posebno, nadčasovno vlogo, ki opravičuje njen študij tudi v modernem času. Večina študentov pa je trdno vztrajala, zvesta kombinaciji klasične filologije in arheologije. Med temi je bila tudi Anica Šašel.

Kmalu nato pa je vdrla v ta svet druga svetovna vojna. Redni študij arheologije je prenehal, prof. Saria je odšel na univerzo v Gradec, njegova predavanja so komaj nadomeščali, le izpite je bilo še možno delati pri prof. Moletu ali Steletu, kolikor in komur je bil seveda študij sploh še omogočen.

Pa vendar tista nekdanja povezava klasične filologije in arheologije ni bila slaba. Modrost antičnih avtorjev, poetov in zgodovinarjev, ki smo jih brali, nam je v tistih temnih časih vojne odpirala vso širino in globino, tragiko zgodovine, njene skrivnosti in neusmiljene zakonitosti. Hkrati pa nas je profesor Grošelj vodil v logiko mišljenja, strogo znanstvenega mišljenja, pa tudi pravilnega citiranja ... Same lastnosti, ki so bile še kako koristne tudi pri arheološkem delu. V znanosti je bil to še čas širine, ne stroge specializacije, kakor danes. Vojni čas pa tudi ni dopuščal igračkanja s problemi, ki niso pravi problemi. Klasična filologija je odpirala celotni svet duha, njegove svetle in temne poti, njegov vzpon in padec. Grošelj pa nam je še posebej odkrival dostop

v razumevanje besede in njene povednosti, da bi mogla čim bolj odkrivati in izraziti našo misel. Vojni čas pa je tudi kopičil ruševine in s tem na tragičen način portjeval, da nam arheologija s svojimi izkopavanji res odkriva pristno zgodovino, četudi je že zakrita z zemeljsko skorjo.

Anica Šašel je ves ta svet globoko sprejemala in doživljala. V tistih vojnih časih so ji bili antični avtorji tudi moč in tolažba. Ko je bila po koncu vojne univerza zopet odprta, je lahko svoj študij tudi zaključila, zaključila ga je z odličnim uspehom, kar je bilo pri profesorju Grošlju redko in zato toliko večje priznanje.

Iz tega širokega znanja, v katerem ni bil prostor le za pesem Homerja, Vergila in Horaca, za zgodovinsko pripoved Herodota, Tukidida, Livija in Tacita, ampak tudi za pripoved Plinija in Strabona, za njihove prve podatke o naših krajih, so ji bila široko odprta vrata za poklicno delo tako v klasični filologiji kot arheologiji. Dobro je znala predstaviti modrost antičnih avtorjev v njenih najvišjih delih v besedi modernega časa, prav tako pa tudi poiskati skrite podatke manj slavnih avtorjev za osvetlitev najstarejše zgodovine naših krajev.

Iz tega je raslo življenje, poklicno delo Anice Šašel kot profesorja, arheologa, bibliotekarja. Bila je profesor latinščine in grščine, pa tudi drugih predmetov, ko so po drugi svetovni vojni izganjali iz gimnazije klasične jezike. Profesor je bila v Bohinjski Bistrici, na Jesenicah, Ptuju, Mariboru in predvsem v Ljubljani. Bibliotekarka v Narodnem muzeju in v Arheološkem inštitutu SAZU. Sodelovala je na arheoloških izkopavanjih na Bledu in Ptuju. Že v prvem letniku Arheološkega vestnika je objavila svojo prvo arheološko razpravo, njeno glavno arheološko delo pa je zanesljivo v sodelovanju pri delu svojega moža Jaroslava, njegovih *Inscriptiones Latinae*, ki jih je tudi prevedla v latinščino. Njeno glavno delo pa so učbeniki latinščine *Fundamenta latina I-III* (1972-1977), ki so izšla v več izdajah. S tem omenjam le njena tiskana dela, njeno glavno delo pa ostaja v njenem širokem in poglobljenem vedenju, ki ga je tako radodarno posredovala nam vsem, kot profesor, bibliotekar in vsem prijatelj.